

dosarul nr. 3r-265/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D.Chistol)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Minciuna, V.Sîrbu, V.Mihaila)

DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea depusă de Guțul Mihail
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne,
intervenient accesoriu Sindicatul Colaboratorilor Organelor de Forță din Republica
Moldova cu privire la obligarea recalculării pensiei, încasarea datoriei la pensia
neachitată și încasarea prejudiciului material și moral,
împotriva încheierii din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 decembrie 2010 Guțul Mihail a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne,
intervenient accesoriu Sindicatul Colaboratorilor Organelor de Forță din Republica
Moldova cu privire la obligarea recalculării pensiei, încasarea datoriei la pensia
neachitată și încasarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
s-a admis parțial acțiunea, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să
recalculeze cuantumul pensiei stabilite lui Guțul Mihail pe perioada din 12 mai 2004
până la 31 martie 2018 inclusiv, și stabilirea pensiei corect recalculate din 01 aprilie
2018; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite retroactiv diferența
de valoare a pensiei lui Guțul Mihail pentru perioada anterioară recalculului,
începînd cu 12 mai 2004 până la 31 martie 2018 inclusiv. În rest pretențiile au fost
respinse ca fiind neîntemeiate.

La 18 septembrie 2019, reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale
a depus cerere de apel solicitînd repunerea în termen a cererii de apel, casarea
hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă
de Guțul Mihail să fie respinsă.

Prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins
ca neîntemeiată cererea de repunere în termen a apelului depus de reprezentantul
Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a declarat inadmisibil apelul declarat de
Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost depus în afara
termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 12 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi încheieri de repunere a apelului în termen.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

A relatat că dispozitivul hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost recepționat conform scrisorii de însoțire de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 04 septembrie 2019, motiv pentru care apelul a fost depus peste termenul legal.

La fel, a relatat că conform informației accesată de pe site-ul oficial al instanțelor de judecată, data pronunțării dispozitivului hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, data înregistrării, data publicării este 19 septembrie 2019.

Or, conform pct.17 din Regulamentul privind modul de publicarea a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017, hotărârile judecătorești pronunțate de judecătoria și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Instanța de recurs reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 242 Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 16 octombrie 2019, iar recurenta a recepționat-o la 28 octombrie 2019, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d.98).

Astfel, recursul declarat la 12 noiembrie 2019, este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, la 18 septembrie 2019, reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale a depus cerere de apel, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Guțol Mihail să fie respinsă.

Urmare, prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea de repunere în termen a apelului depus de reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a declarat inadmisibil apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prezenta procedură administrativă a fost inițiată la 30 decembrie 2010, fiind reglementată de Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, iar în cazul în care, procedura prealabilă, după intrarea în vigoare a Codului administrativ, se referă la o procedură administrativă inițiată până la 01 aprilie 2019, de asemenea, se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Conform prevederilor art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 30 noiembrie 2018.

Astfel, termenul de declarare a apelului în baza art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, este de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii și a început să curgă de la data de 01 decembrie 2018, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 30 decembrie 2018.

La acest capitol, instanța de recurs consideră necesar a menționa că anterior pronunțării dispozitivului, conform procesului-verbal la data de 30 martie 2018, 08 mai 2018, 21 iunie 2018, 26 iunie 2018, 25 octombrie 2018 (f.d.49-57) reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost prezent în cadrul ședințelor de judecată.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 30 noiembrie 2018, rezultă că la pronunțarea dispozitivului hotărârii, reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale nu a fost prezent.

În conformitate cu art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Instanța de recurs constată că în adresa participanților la proces a fost expediată copia dispozitivului hotărârii pronunțate în cauză (f.d. 65).

Sucesiv, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în conformitate cu art.65 alin.(1)-(3) și (5), dacă o

persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise. După 6 luni de la expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acțiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepția cazului când acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forței majore. Repunerea în termen nu se permite în cazurile excluse prin lege.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând repunerea în termen a cererii de apel, nu a indicat nici un motiv întemeiat privind omiterea termenului de declarare a apelului.

Or, faptul că dispozitivul hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost recepționat conform scrisorii de însoțire de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 04 septembrie 2019, nu constituie temei de repunere în termen, deoarece ultima a fost citată legal despre examinarea litigiului dat.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că termenul declarării apelului începe a curge din ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării.

Iar, în conformitate cu art. 61 Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consemnează faptul că, Casa Națională de Asigurări Sociale a fost în cunoștință despre existența prezentului litigiu și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Așa fiind, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere a apelului în termen și declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Casa Națională de Asigurări Sociale, nu a prezentat probe ce ar confirma omiterea din motive întemeiate a termenului de declarare a apelului, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de

neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

De altfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului în termen, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, instanța de recurs amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în carte înalță Curtea a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.
Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru